

Til	Dato	Vår referanse
Næringsminister Jan Christian Vestre Epost: postmottak@nfd.dep.no	01.02.2022	ØH/GO

INNSPILL TIL ARBEIDET MED STATSBUDDSJETTET 2023

De siste to årene har for alvor vist verdien av at Norge er et digitalt land. Vår digitale infrastruktur har vært avgjørende for å håndtere koronapandemien rent helsemessig, men ikke minst avgjørende for både overlevelse og suksess for mange bedrifter og dermed for arbeidsplasser og til syvende og sist også statsfinansene. Rask utbetaling av ulike støtteordninger til de som er rammet har kunnet skje fordi vi allerede har ferdige og velfungerende digitale løsninger. Andre mindre digitaliserte land har slitt betydelig mer enn Norge.

Erfaringene fra de siste årene har også gjort det tydelig at vi må fortsette arbeidet med digital opprustning på alle felt og samfunnsområder. Behovet er stort, både når det gjelder å gi alle lik tilgang på digital infrastruktur, sørge for tilstrekkelig digital kompetanse i norske bedrifter og i offentlige etater, omstille og fornye offentlig sektor, utnytte potensialet som ligger i e-helse, sikre oss mot cyberangrep og ikke minst når det gjelder grønn omstilling av Norge for å nå viktige klimamål i 2030 og 2050. Utvikling og implementering av ny teknologi vil være helt avgjørende på alle områder, og ikke minst en viktig forutsetning for regjeringens eget program for industri 4.0. Dessuten må skatte- og avgiftspolitikken stimulere en slik utvikling, ikke bremse den.

Når regjeringen nå er i ferd med å starte det viktige arbeidet med statsbudsjettet for 2023 vil IKT-Norge tillate seg å komme med noen innspill og forslag i innenfor bl.a. næringsdepartementets budsjettområde som kan bidra til at disse målene kan nås.

Vi vil spesielt peke på tre konkrete tiltak

- 1) Opprette en "KI-plattform" for å stryke satsingene på kunstig intelligens
- 2) Styrke og samordne virkemidlene for eksport og næringsfremme, spesielt knyttet til eksport av digitale tjenester/kunstig intelligens.
- 3) Endre skattesystemet for å nå viktige mål om eksport, innovasjon og næringsutvikling.

Kunstig intelligens

Verden er helt avhengig av at vi lykkes med utvikling og implementering av kunstig intelligens for å løse de store oppgavene vi står overfor. Klima-, energi-, cyberkrim-, helse/velferd- eller matkrisen kan ikke løses uten utvikling og bruk av kunstig intelligens. Vi ser også at kunstig intelligens tas i bruk i de fleste sektorer, så som bruk av læringsanalyse i skole og utdanningsteknologi. Videreføring av demokrati og tradisjonelle vestlige verdier er også truet om vi ikke lykkes i kappløpet innen kunstig intelligens mot autoritære stater og allianser. Teknologi er den viktigste driver for økonomisk, militær og geo-politisk makt, og kunstig intelligens/AI er det viktigste enkeltelementet for å lykkes.

Den nasjonale strategien for kunstig intelligens inneholder mange gode intensjoner, men er mangelfull når det gjelder konkrete tiltak for å stimulere utvikling av kunstig intelligens i Norge. Strategier må følges opp med konkrete virkemidler. Dette er virkemidler under flere ulike departement, bl.a. flere studieplasser, PhD/post-doc-stillinger mv. Som nevnt over, men ikke minst flere tiltak hvor Forskningsrådet er sterkt involvert, bl.a. forskningsprogram spesifikt rettet mot KI, etablering og fullfinansiering av European Digital Innovation Hub (EDIH) i Norge og å legge til rette for KI-drevet tjenesteutvikling, for eksempel gjennom katapultsentere.

Regjeringen har prisverdig satt ambisiøse mål for forskning, herunder løfter om å etablere nye forskningsmiljøer i internasjonal toppklasse knyttet til næringsklynger. Vi ber at minst et av disse nye forskningsmiljøene etableres med hovedvekt på digitalisering og utvikling av kunstig intelligens.

I tilsvarende brev til Kommunal- og distriktsdepartementet har IKT-Norge foreslår at det etableres en «KI-plattform» etter modell og omfang av «Grønn plattform» hvor det i en periode på tre år settes av midler over statsbudsjettet til en konkret satsing på kunstig intelligens og hvor de beste prosjektene støttes. Vi har foreslått at KDD, som ansvarlig for strategien for kunstig intelligens, tar initiativ og har styringen over et slikt prosjektet, men vil selvfølgelig ikke motsette oss at det er næringsministeren som får et koordinerende ansvar for en slik mulig plattform.

Eksport

Regjeringsplattformen har ambisiøse mål når det gjelder økt eksport. Eksporten, utenom olje og gass, skal økes med minst 50 prosent. Det er ambisiøse mål som IKT-Norge deler, men vi er ikke helt overbevist om at strategien for å få det til er like ambisiøs eller rett tenkt.

På ti år har verdens mest verdifulle virksomheter gått fra produksjon av varer til produksjon av digitale tjenester. I den samme perioden har verdiskapingen gått fra å være råvarebasert til å være basert på data om og for sluttkunder.

Store, økte potensielle eksportinntekter vil ikke komme fra tradisjonell industri, men fra digitale tjenester der betalingsviljen er stor. Eller for å si det på en annen måte: Data- og programutvikling vil drive den nye økonomien og de nye løsningene, ikke stål og betong. Vi må redefinere Norge som industrinasjon dersom vi skal lykkes med eksportmålene.

I tillegg må virkemiddelapparatet snakke bedre sammen. IKT-Norge støtter etableringen av Eksportstrategirådet, men det vil bare bli en suksess dersom det er en helhetlig sammenheng mellom Eksportstrategirådets strategier og det øvrige virkemiddelapparat og

utenriktstjenesten/næringsfremmetiltak under UD. Det må også være en sammenheng mellom hvilke næringer og innovasjonsløsninger som stimuleres nasjonalt og målene om økt eksport. IKT-Norge foreslår derfor at det bevilges ytterligere 10 mill. Kroner til eksportfremmetiltak (kap. 940, post 70) og at disse går til en øremerket satsing som skal koble norske selskaper på markedsmuligheter knyttet til digitale tjenester.

Et mer innovasjons- og digitaliseringsvennlig skattesystem

Vi er klar over at skatte- og avgiftsspørsmål konstitusjonelt ligger under Finansdepartementet, men det er fullt mulig for Nærings- og fiskeridepartementets statsråder å fremme et slikt forslag i forbindelse med budsjettkonferansene i mars og/eller august. IKT-Norge foreslår seks konkrete skattegrep som kan bidra til en nødvendig digital omstilling og styrke norsk næringsliv og norske eksportmuligheter.

Fjerne den skattepliktige fordel av telefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver. Dagens regler er laget for en annen tid og et annet arbeidsmønster. I en tid med en sterk økning av bruk av hjemmekontor er det urimelig at arbeidstakere skal skattlegges for om lag 4 500 kroner (4 392 kroner i 2021) for en fordel som i liten grad kan hevdes å være en fordel. Snarere framstår det som en ekstra belastning for mange. I tillegg bør skattereglene knyttet til hjemmekontor generelt gjennomgås og forenkles.

Gjeninnføre og utvide ordningen med skatteincentiver for medeierskap. IKT-Norge beklager at regjeringen avvirket ordningen med skatteincentiver for medeierskap i statsbudsjettet for 2022, selv om denne ikke var optimalt utformet. Medeierskap virker positiv på innovasjon og omstilling, reduserer ulikhet og øker samtidig produktivitet og lønnsomhet i bedriftene. IKT-Norge viser til rapporten «[Skatteincentiver for medeierskap](#)» utført av KPMG på vegne av Finansforbundet og Abelia, hvor det er flere modeller for hvordan en slik ordning kan utformes.

Utvide opsjonsskatteordningen til også å gjelde Fintech-selskaper. IKT-Norge har forståelse for at den nye opsjonsskatteordningen bør ha enkelte avgrensninger, men mener at dagens avgrensninger er for generelle og utelukker en rekke selskaper som naturlig bør omfattes av ordningen og ordningens intensjoner. Dagens avgrensninger, når det f.eks. gjelder Fintech-selskaper, er et hinder for digital omstilling, svakt begrunnet og bør enkelt kunne endres.

Gjennomgå og forbedre skattereglene for etter- og videreutdanning for ansatte. IKT-Norge mener at det er behov for å gjennomgå skattereglene for etter- og videreutdanning for ansatte for å sikre økt kompetanse i norske bedrifter. Spesielt innen teknologiutvikling og digitalisering skjer utviklingen så raskt at dagens regelverk framstår som utdatert. Fradragsretten for kostnader til utdanning bør derfor utvides til også å gjelde for videreutdanning og omstilling, ikke kun for å «vedlikeholde oppnådd grad/kompetanse» slik dagens regelverk er utformet.

Gunstigere skatteregler for (enkelte) utenlandske arbeidstakere. Det er sterk internasjonal konkurranse om kompetent arbeidskraft. Mange norske bedrifter er helt avhengig av utenlandsk

arbeidskraft, enten midlertidig eller på mer permanent basis. Dette gjelder spesielt innen teknologiutvikling og digitalisering, som igjen er helt avgjørende for grønn omstilling og vekst. IKT-Norge foreslår derfor at det innføres særregler i skattelovgivningen for arbeidstakere innen disse sektorene. Standardfradraget for utenlandske midlertidige ansatte innen teknologi og digitalisering settes til 20 prosent av samme beregningsgrunnlag som minsteinntekt (mot 10 prosent i dag) og kildeskatten settes til 15 (helst) eller 20 prosent (mot 25 prosent i dag) uten øvre tak i antall dager (183 dager/år i dag) og inntekt (643 000 kroner i dag) for samme gruppe.

Fradrag for driftsmidler knyttet til teknologi og digitalisering

Utviklingen innen teknologi og digitalisering skjer raskt. Driftsmidler må oppdateres jevnlig eller blir raskt utdatert. Dagens avskrivningsregler er ikke tilpasset dette, og mange investeringer avskrives lenge etter at de er tatt ut av bruk. Ideelt sett mener IKT-Norge at det bør innføres direkte fradrag for kostnader knyttet til driftsmidler innenfor teknologi og digitalisering, sekundært at det opprettes en egen saldogruppe med avskrivningssats på 40 prosent. IKT-Norge er inneforstått med at det vil være enkelte avgrensingsutfordringer knyttet til dette og ber derfor regjeringen om å sette i gang et internt arbeid, slik at det foreligger et godt beslutningsgrunnlag før budsjettkonferansen i august.

Vi vil også peke på viktigheten av at rollefordelingen mellom privat og offentlig sektor er tydelig og respekteres. Det er i samarbeidet og samspillet mellom det offentlige og private virksomheter at vi får de beste resultatene. IKT-Norge mener derfor at det nødvendige taktskifte i digitaliseringen i offentlig sektor som regjeringen prisverdig tar til orde for i regjeringsplattformen, ikke er ensbetydende med at offentlig sektor selv utvikler digitale prosjekter eller tjenester som er i konkurranse med det som privat næringsliv eller statlige konkurranseutsatte selskaper allerede tilbyr eller kan utvikle. Vi vil spesielt peke på prosjektene «En felles journal», «Helseplattformen», ulike digitaliseringsprosjekter i utdanningssektoren og ulike initiativ om konkurrerende eller supplerende løsninger til Digipost (som er eid av nærings- og handelsdepartementet) fra andre offentlige etater, som lite målrettet i så måte. Vi viser også til at det i regjeringsplattformen er slått fast at *«digitalisering må være en kjernekompetanse i det offentlige, og må skje i partnerskap med privat sektor for å bidra til å bygge nye vekstnæringer»*

Vi har forståelse for at regjeringen må prioritere mellom mange gode formål på statsbudsjettets utgiftsside, men vil likevel peke på at økt digitalisering både kan gi lavere kostnader og bedre løsninger for innbyggere og næringsliv.

Vi vil også peke på at Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen vil legge til rette for at næringslivet har tilgang på god digital kompetanse og infrastruktur og at videreføring av data har gode rammebetingelser i Norge og øke eksporten fra norsk næringsliv med 50 prosent.

Lykke til med det viktige arbeidet med statsbudsjettet for 2023.

Med vennlig hilsen
IKT-Norge

Øyvind Husby

Øyvind Husby

Administrerende direktør

Epost: husby@ikt-norge.no